
Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

Palestra 6/11(59), 85-90

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NACZELNA RADA ADWOKACKA

Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

1. OBOWIĄZEK WYSTĘPOWANIA NA ROZPRAWACH SĄDOWYCH W TOGACH DOTYCZY RÓWNIEŻ ADWOKATÓW-RADCÓW PRAWNYCH.

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 21 września 1962 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej w związku ze skierowanym do NRA pytaniem

postanowił:

wyjaśnić, że obowiązek występowania na rozprawach sądowych w togach dotyczy wszystkich adwokatów, a zatem także i tych, którzy w charakterze radców prawnych reprezentują organa władz, instytucje czy przedsiębiorstwa uspołecznione.

Uzasadnienie

Adwokat pełniący czynności radcy prawnego i występujący z ramienia władz, instytucji czy przedsiębiorstw uspołeczniowanych w tym charakterze wykonuje swój zawód tak samo jak wtedy, gdy występuje w imieniu osób prywatnych.

Skoro przy wykonywaniu swego zawodu na rozprawach sądowych adwokaci obowiązani są do występowania w togach, to obowiązek ten spoczywa na nich również wówczas, gdy reprezentują oni nie tylko osoby prywatne, ale i uspołecznione instytucje czy przedsiębiorstwa, w których są radcami prawnymi.

Obowiązujące w sprawie stroju urzędowego adwokatów przepisy, m. in. zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z 30.XII.1955 r. Nr A 6510/55, nie wprowadzają żadnych rozróżnień pomiędzy adwokatami, wobec czego adwokaci występujący w charakterze radców prawnych powinni być traktowani na równi z wszystkimi adwokatami.

Stanowisku powyższemu Naczelna Rada Adwokacka dała już swój wyraz w piśmie do Ministerstwa Sprawiedliwości z 7.VI.1956 r. L. dz. 1096/56.

2. PROJEKT USTALENIA LICZBY ADWOKATÓW I ICH ROZMIESZCZENIA W PIĘCIU IZBACH ADWOKACKICH

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 21 września 1962 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy oznaczenia liczby i rozmieszczenia adwokatów w izbach adwokackich w Warszawie, Katowicach, Krakowie, Łodzi i Poznaniu w związku z pismem Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 14 marca 1962 r.,

postanowił:

1. przesłać Ministerstwu Sprawiedliwości opinie rad adwokackich w Warszawie, Katowicach, Krakowie, Łodzi i Poznaniu w sprawie prawidłowego rozmieszczenia adwokatury z zaznaczeniem, że Naczelna Rada Adwokacka uważa propozycje tych rad adwokackich za słuszne i prawidłowe;
2. wyrazić opinię, że z przyczyn podanych w uzasadnieniu niniejszej uchwały wydaje się celowe wstrzymanie decyzji co do oznaczenia liczby i rozmieszczenia adwokatów na terenie wspomnianych 5 izb adwokackich do końca 1963 r.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 14.III.1962 r. Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się do Naczelnej Rady Adwokackiej o nadesłanie opinii co do:

- 1) liczby adwokatów niezbędnych dla prawidłowej obsługi ludności na terenach wojewódzkich izb adwokackich w Warszawie, Katowicach, Krakowie, Łodzi i Poznaniu,
- 2) planu terenowego rozmieszczenia adwokatów na terenie tych izb.

W dniu 27.III.1962 r. Naczelna Rada Adwokacka zwróciła się do zainteresowanych izb adwokackich o nadesłanie opinii w sprawach poruszonych w powołanym wyżej piśmie Ministerstwa Sprawiedliwości.

W miesiącach: kwietniu, maju i czerwcu 1962 r. zainteresowane izby adwokackie nadesłały swoje opinie, które przedstawiają się jak następuje:

1) Rada Adwokacka w Warszawie nadesłała b. obszerny i dokładnie opracowany memoriał oparty na załączonych do niego danych statystycznych co do poszczególnych sądów powiatowych z uwzględnieniem liczby adwokatów, sędziów, ludności, spraw wpływających do sądu, spraw powierzonych zespołowi oraz z podaniem przychodu rocznego poszczególnych zespołów adwokackich.

Na podstawie analizy tego obszernego i wielostronnego materiału statystycznego Rada Adwokacka w Warszawie doszła do następujących wniosków:

Obecnie w Izbie warszawskiej jest wpisanych na listę adwokatów 1400 osób, na listę aplikantów adwokackich 117 osób (dane z kwietnia 1962 r.). Łącznie liczba mieszkańców m. Warszawy i woj. warszawskiego wynosi 3 540 000 osób. Miasto Warszawa wymaga szczególnie dużej liczby adwokatów ze względu na siedzibę Sądu Najwyższego, Trybunału Ubezpieczeń Społecznych oraz naczelnych władz administracji państwowej.

Według danych za 1961 r. na 1 adwokata praktykującego w Izbie warszawskiej przypadało około 210 spraw wpływających do sądu, a stosunek adwokatów do sędziów wynosił mniej więcej 2 : 1. Rada Adwokacka w Warszawie uważa te proporcje za uzasadnione zapotrzebowaniem na pomoc prawną i sądzi, że w całej Izbie powinno praktykować 1 150 adwokatów, a więc liczba bardzo zbliżona do stanu obecnego (obecnie około 240 adwokatów nie wykonuje praktyki).

Analizując zarobki z praktyki adwokackiej, Rada Adwokacka w Warszawie ustala, że w 1961 r. na 1 adwokata praktykującego przypadał roczny przychód brutto około 39 000 zł, co daje dochód miesięczny netto w kwocie około 2 000 zł. Tak wielka różnica między dochodem netto i brutto wynika z wysokich kosztów ogólnych zespołów i z wysokiej stawki podatkowej.

Rada Adwokacka w Warszawie liczy się z faktem odejścia od praktyki znacznej liczby adwokatów, którzy poprzestaną na wykonywaniu radcostw prawnych, obecnie jednak trudno jest ustalić, jakiej liczby adwokatów będzie to dotyczyło. W każdym razie odejście pewnej liczby adwokatów na radcostwa — przy ustaleniu liczby etatów adwokackich na 1150 — stworzy pewną rezerwę wolnych miejsc, która będzie wypełniana przez napływ egzaminowanych aplikantów adwokackich.

Przechodząc do rozmieszczenia tej liczby adwokatów na terenie Izby, Rada Adwokacka w Warszawie wypowiada pogląd, że obecne rozmieszczenie nie jest prawidłowe. Na podstawie dokładnej analizy danych statystycznych, pozwalających na ustalenie zapotrzebowania poszczególnych powiatów na pomoc prawną, Rada Adwokacka w Warszawie dochodzi do wniosku, iż liczba adwokatów praktykujących na terenie Warszawy powinna wynosić 800 (obecnie 927), a liczba adwokatów w województwie — 350 (obecnie 232). Przy projektowanym rozmieszczeniu ukształtuje się w Warszawie i w województwie zbliżony stosunek adwokatów do sędziów (2 : 1 i 2,1 : 1) oraz do wpływu spraw do sądu (184 i 208).

Rada Adwokacka w Warszawie projektuje dokonanie przemieszczenia adwokatów stopniowo, w ciągu 3 lat, przy czym widzi realizację tego planu przez:

- a) niewpisywanie nowych adwokatów z siedzibą w Warszawie,
- b) wystąpienie z zespołów radców prawnych, co może mieć miejsce szczególnie w m. Warszawie,
- c) skreślenie z listy z przyczyn przewidzianych w u. o u. a.

W konkluzji Rada Adwokacka w Warszawie proponuje ustalić liczbę adwokatów dla poszczególnych sądów powiatowych, jak następuje:

L.p.	Sąd Powiatowy	Liczba adwokatów	W porównaniu ze stanem obecnym	
1.	dla m. Warszawy, dla Warszawy-Pragi, dla Pruszkowa i dla Góry Kalwarii	830	mniej o	97
2.	Ciechanów	12	więcej o	4
3.	Garwolin	17	„	3
4.	Gostynin	10	„	3
5.	Grodzisk Maz.	19	„	2
6.	Grójec	18	„	4
7.	Łosice	6	„	2
8.	Maków Maz.	9	„	3
9.	Mińsk Maz.	16	„	4
10.	Nowy Dwór Maz.	17	„	7
11.	Mława	12	„	4
12.	Ostrołęka	9	„	3
13.	Ostrów Maz.	10	„	2
14.	Otwock	13	„	2
15.	Płock	25	„	12
16.	Płońsk	10	„	5
17.	Przasnysz	10	„	3
18.	Pułtusk	10	„	2
19.	Siedlce	19	„	3

20. Sierpc	8	więcej o	2
21. Sochaczew	12	"	2
22. Sokołów Podl.	8	"	3
23. Węgrów	10	"	5
24. Wołomin	20	"	2
25. Wyszaków	8	"	3
26. Żyrardów	12	"	3
razem 1150		mniej o	97
		więcej o	88
		różnica	9

2) Rada Adwokacka w Katowicach wypowiedziała opinię, iż dla prawidłowej obsługi ludności na terenie Izby niezbędna jest liczba 450 adwokatów (obecnie na terenie Izby praktykuje 498 adwokatów). Rada Adwokacka podaje, że w 1961 r. liczba spraw na terenie Izby katowickiej wyniosła 45 770 (chodzi tu o liczbę spraw powierzonych adwokatom). Zdaniem Rady Adwokackiej, dla prawidłowej obsługi ludności potrzebna jest proporcja 1 adwokat na 100 spraw.

Rada Adwokacka proponuje następujące rozmieszczenie tej liczby adwokatów:

L.p.	Sąd Powiatowy	Liczba adwokatów	W porównaniu ze stanem obecnym
1.	Będzin	29	mniej o 9
2.	Bielsko-Biała	30	" 9
3.	Bytom	28	" 2
4.	Chorzów	15	" 10
5.	Cieszyn	19	więcej o 5
6.	Częstochowa	48	" 3
7.	Dąbrowa Górnicza	8	" 3
8.	Gliwice	36	mniej o 6
9.	Katowice	75	" 66
10.	Kłobuck	6	—
11.	Lubliniec	3	" 5
12.	Mikołów	15	więcej o 2
13.	Mysłowice	3	mniej o 2
14.	Myszków	8	więcej o 3
15.	Ruda Śl.	9	mniej o 2
16.	Pszczyna	7	więcej o 1
17.	Rybnik	17	" 5
18.	Siemianowice	6	—
19.	Sosnowiec	20	mniej o 3
20.	Tarnowskie Góry	10	" 1
21.	Tychy	5	mniej o 1
22.	Wodzisław	9	" 2
23.	Zabrze	26	" 4
24.	Zawiercie	12	więcej o 2
razem 450			

Rada Adwokacka w Katowicach wyraża przypuszczenie, że zredukowanie obecnej liczby adwokatów praktykujących do liczby postulowanej nastąpi w drodze przejścia kilkudziesięciu adwokatów z praktyki na radcostwa.

3) Rada Adwokacka w Krakowie wyraziła opinię, że zarówno ogólna liczba, jak i rozmieszczenie adwokatów na terenie Izby są prawidłowe i nie wymagają zmian w stosunku do stanu obecnego.

4) Rada Adwokacka w Łodzi stwierdziła, że w dniu 1.I.1962 r. na liście adwokatów Izby figurowały 503 osoby (z tego na terenie m. Łodzi — 322, a na terenie województwa 181). W tej liczbie 503 znajdują się adwokaci nie wykonujący zawodu, których jest obecnie przeszło 30, lecz liczba ta w związku z rozdziałem radcostw od praktyki prawdopodobnie wzrośnie do 80 osób.

Rada Adwokacka w Łodzi, opierając się na osiąganym przez zespoły adwokackie przychodzie i wychodząc z założenia, że przeciętny dochód adwokata netto powinien wynosić około 3500 zł miesięcznie, oblicza, iż na terenie Izby może wykonywać praktykę 420 adwokatów, z tego 220 w m. Łodzi, a 200 na terenie województwa.

5) Rada Adwokacka w Poznaniu podaje, że na liście adwokatów Izby zapisanych jest 446 adwokatów, z tego tylko 408 wykonuje praktykę (185 w Poznaniu i 223 w innych miastach województwa). Zdaniem Rady Adwokackiej w Poznaniu, liczba ta odpowiada potrzebom ludności, a rozmieszczenie w terenie wymagałoby tylko bardzo nieznacznej korektury, gdyż na ogół jest prawidłowe. Ponadto Rada Adwokacka w Poznaniu zajęła stanowisko, że ostateczne i prawidłowe ustalenie planu rozmieszczenia może nastąpić dopiero po projektowanym oddzieleniu praktyki od funkcji radcy prawnego, co spowoduje poważny odływ adwokatów do zawodu radcy prawnego. Ponieważ trudno obecnie przewidzieć rozmiary tego przemieszczenia, przeto ustalenie planów przed dniem 31.XII.1963 r. wydaje się niecelowe i przedwczesne.

Wydział Wykonawczy zważył, co następuje:

Wyżej omówione opinie rad adwokackich w Warszawie, Katowicach, Krakowie, Łodzi i Poznaniu należy uznać w zasadzie za słuszne i nie ulegające korekturze ze strony Naczelnej Rady Adwokackiej.

Należy podkreślić, że Naczelna Rada Adwokacka w ciągu ostatnich kilku lat wielokrotnie dawała wyraz przeświadczeniu, że ustalenie planu ogólnej liczby i terenowego rozmieszczenia adwokatów stanowi pilną i ważną potrzebę zawodu.

Jednakże Naczelna Rada Adwokacka wyraża przekonanie, że aktualny okres jest mało odpowiedni do podejmowania decyzji w tym względzie, a to z przyczyn następujących:

W myśl uchwały Nr 533 Rady Ministrów z 13.XII.1961 r. w sprawie obsługi prawnej przedsiębiorstw państwowych, zjednoczeń i banków — adwokaci wykonujący praktykę będą mogli sprawować funkcje radców prawnych tylko do końca 1963 r. Jeżeli termin ten nie ulegnie przedłużeniu w ciągu 1963 r., to wiele setek adwokatów będzie musiało powziąć decyzję co do pozostania przy praktyce czy też przy radcostwach prawnych. Zagadnienie to będzie dotyczyło znacznej części adwokatów na terenie kraju, gdyż w niektórych izbach adwokackich dochody z radcostw wynoszą około 1/3 ogólnych dochodów adwokatury. Rozmiar tej rezygnacji z praktyki na korzyść radcostw będzie zależał od całego szeregu okoliczności, jak np. od ogólnej sytuacji w adwokaturze, przyszłego poziomu

zarobków z praktyki, ostatecznego ustalenia wysokości wynagrodzeń na radcostwach itp. Z góry można przewidzieć, że zrezygnują z praktyki ci adwokaci, którzy obecnie bazują swój byt materialny na dochodach z radcostw, a z praktyki adwokackiej mają jedynie niewielkie wpływy. Jednakże odpływ tego rodzaju adwokatów od praktyki, aczkolwiek byłby liczebnie znaczny, nie poprawi sytuacji adwokatów pozostających przy praktyce, gdyż liczba spraw, która w ten sposób „przybędzie”, będzie bardzo nieznaczna. Szczególnie silny odpływ adwokatów do radcostw prawnych może nastąpić w wielkich środowiskach miejskich, jak np. w Warszawie, Krakowie, Katowicach, Łodzi i Poznaniu, gdzie jest wiele dużych przedsiębiorstw i zjednoczeń potrzebujących wykwalifikowanej pomocy prawnej. Ponieważ te właśnie ośrodki mają obecnie nadmierną liczbę adwokatów, przeto postulowane zmniejszenie tej liczby może nastąpić w pewnej mierze samoczynnie, bez potrzeby wydawania zarządzeń typu administracyjnego.

Biorąc pod uwagę, że dla braku szeregu elementów nie można obecnie określić nawet w przybliżeniu rozmiarów odpływu od praktyki adwokackiej do radcostw — a rozmiar tego przemieszczenia kadr adwokackich może mieć duże znaczenie dla ustalenia potrzeby i prawidłowości rozmieszczenia adwokatów w poszczególnych miejscowościach — byłoby celowe, zdaniem Naczelnej Rady Adwokackiej, wstrzymanie się z decyzją w omawianej sprawie do końca 1963 r.

Za takim odroczeniem decyzji przemawiają również dodatkowo następujące okoliczności:

Od kilku lat daje się zauważyć stabilizacja kadry adwokackiej oraz zahamowanie trwającego do 1958 r. gwałtownego wzrostu liczby adwokatów. Również zmniejszył się napływ kandydatów na stanowiska aplikantów adwokackich, tak że aktualnie liczba zgłaszających się odpowiada liczbie wolnych etatów, a prawdopodobnie w 1963 r. trzeba będzie zmniejszyć stan etatów z braku chętnych do zawodu. Te zjawiska czynią sprawę planowego rozmieszczenia znacznie mniej pilną, niż to miało miejsce w latach ubiegłych.

Wychodząc z tych założeń, Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej postanowił jak wyżej.